

Janusz Anusiewicz

"Zachowania językowe na tle wzorów kultury" : Karpacz, 6-8 VI 1990

Biuletyn Polonistyczny 34/3-4 (122-123), 229-231

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

"ZACHOWANIA JĘZYKOWE NA TLE WZORÓW KULTURY"

Karpacz, 6-8 VI 1990

IX Konferencja zorganizowana w ramach konwersatorium "Język a kultura" zatytułowana "Zachowania językowe na tle wzorów kultury" odbyła się w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym Uniwersytetu Wrocławskiego "Krokus" w Karpaczu w dniach 6-8 VI 1990. Organizatorem i kierownikiem naukowym konferencji był, z ramienia Instytutu Filologii Polskiej UWr., dr Janusz Anusiewicz. Konferencja miała zasięg ogólnopolski i międzynarodowy. Udział w niej wzięło 50 osób - z tego 18 z Uniwersytetu Wrocławskiego, 30 z innych placówek naukowo-dydaktycznych w kraju oraz 2 osoby z Niemiec. Wygłoszono 23 referaty, szczegółowo i wszechstronnie przedyskutowano wiele kwestii dotyczących programu konferencji. Ogólnie konferencja była poświęcona problematyce zależności działań i zachowań językowych od uwarunkowań kulturowych. W szczególności zaś chodziło o:

1. Grzecznościowe zachowania językowe (historyczne kształtowanie się językowych wzorców grzeczności; społeczne zróżnicowanie zachowań grzecznościowych; strategie grzeczności; problem zawartości treściowej formuł grzecznościowych; problem performatywności aktów grzecznościowych; wpływ czynników pragmatycznych - wiek rozmówców, ich płeć, pochodzenie społeczne, wykształcenie, miejsce w hierarchii społecznej itp. - na formę aktów grzecznościowych; zachowania niejęzykowe towarzyszące językowym zachowaniom grzecznościowym - także zachowania niejęzykowe zastępujące zachowania językowe; zróżnicowanie zachowań grzecznościowych z punktu widzenia ich obligatoryjności - fakultatywności; osobliwości polskiej etykiety językowej; kodyfikacja polskiej etykiety językowej; tery-

torialne zróżnicowanie językowych zachowań grzecznościowych; okazjonalizmy grzecznościowe; eufemizmy grzecznościowe).

2. Kontekst kulturowy zachowań językowych (kompetencja językowa; rytualne zachowania grzecznościowe; sytuacyjność aktów mowy; ponadindywidualność zachowań językowych i ich ponadindywidualna motywacja).

Wygłoszono następujące referaty:

I. Pracownicy Uniwersytetu Wrocławskiego

- E. T o m i c z e k: "Stan badań nad etykietą językową"
- A. D ę b r o w s k a: "Jak grzecznie prawić niegrzeczności?"
- I. K a m i ń s k a - S z m a j: "Funkcja perwazyjna tekstu prasowego"
- R. Ł o b o d z i ń s k a: "Nazwiska mężatek w zwyczaju językowym i przepisach prawa"
- A. N o w a k o w s k a: "Sposoby wyrażania grzeczności we współczesnej literaturze młodzieżowej"
- M. P a s i e k a, W. Ż a r s k i: "O tzw. »gorszych« czasownikach oznaczających jedzenie i picie w j. polskim, angielskim i niemieckim"
- M. P e i s e r t: "Językowa i niejęzykowa etykieta jako wynik edukacji społecznej i kulturowej"
- Ł. P i s a r k o w a: "Gratulacje jako akt mowy i sposoby wyrażania gratulacji w języku rosyjskim i polskim"
- L. T o m c z a k: "Nieoficjalne antroponimy jako element zachowań językowych w społeczności wiejskiej Smęgorzowa".

II. Pracownicy naukowci z innych ośrodków

- J. A d a m o w s k i (UMCS): "Ludowe sposoby składania życzeń"
- M. B a l o w s k i (WSP Opolo): "Wpływ czynników pragmatycznych na formę pozdrowień"

- J. B r a l c z y k (UJ): "O zachowaniach rytualnych w telewizyjnych programach informacyjnych"
- A. G r y b o s i o w a (UŚl.): "»Ty« i »pan« w języku polskim"
- D. F i l a r (UMCS): "Ironia jako działanie pragmatyczno-językowe"
- G. H a b r a j s k a (UŁ): "Struktura życzeń okolicznościowych w korespondencji osobistej"
- M. M a r c j a n i k (WSP Kielce): "Typologia polskich wyrażen językowych o funkcji grzecznościowej"
- E. M a s ł o w s k a (IFiS PAN): "Proszę, dziękuję, przepraszam"
- E. M i c h a l c z a k - D e b r o w s k a (UG): "O tzw. datywie konwencjonalnym - czyli o znaczeniu form pozbawionych znaczenia"
- K. O ż ó g (UJ): "Mówione akty komunikacji językowej a grzeczność"
- J. T a m b o r (UŚl.): "Współczesne formy grzecznościowe w handlu i usługach"
- M. W o j t a k (UMCS): "Wybrane elementy staropolskiej etykiety językowej"

III. Goście zagraniczni

- P. P o r e c h (Lipsk): "Interkulturelle Lexicologie"
- T. Ż a k (Lipsk): "Anderen in der katholischen Kirche in Polen und in der DDR (konfrontativ)".

Janusz Anusiewicz